

A

בס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of דף ה of ביצה. Some of the topics we will learn about today:

The Gemara discusses Halachos related to the two days Yom Tov of Rosh HaShana, whether it is considered one or two days from a Halachic perspective, and will bring 5 opinions to elaborate on this.

Some of the key topics and concepts that we will learn about include:

כל דבר שבמנין צריך מנין אחר להתירו

When the Sanhedrin of any generation institutes a custom or laws which become accepted in Klal Yisrael, it receives the status of Halachah. No other future Beis Din has the ability to rescind these laws or customs unless they are greater than the first Beis Din in wisdom or in number of Talmidei Chachamim. This is true even if the original reasoning for the Takana is no longer applicable.

B

כרם רבעי

Fruit that grows in the fourth year - following the three years of Orlah - is called Revai. קודש רבעי fruits are called, and must be brought to Yerushalayim, and eaten there while in a state of purity - similar to שני מעשר.

The Gemara cites a Machlokes as to whether רבעי applies to all fruits, called נטע רבעי, or only to grapes, which is called כרם רבעי.

A

Two days
of Rosh HaShana

Is it considered
one or two days?

כל דבר שבמנין
צריך מנין אחר להתירו

B

כרם רבעי
נטע רבעי

1 בס"ד
So let's review.....
The Gemara continues the discussion of two consecutive days of קדושה:
אתמר שני ימים טובים של ראש שנה
רב ושמואל דאמרי תרוייהו נולדה בזה אסורה בזה
Rav and Shmuel both agree that an egg laid on the first day of Rosh HaShanah may not be eaten on the second day of Rosh Hashanah.
Rashi explains: Rosh Hashanah is קדושה אחת - also referred to as יומא אריכתא -
שהם ודאי חוק קבוע להיות כיום ארוך מדרבנן
שמתחילה לא מחמת ספק התחילו לעשות
The Chachamim certainly instituted the two days of Rosh Hashanah as one long day, one period of קדושה, because, it was not because of doubt that they began to keep two days.

2 The Gemara explains:
בראשונה היו מקבלין עדות החדש כל היום כולו
Originally, when ראש חודש was designated based on reports of sighting the new moon, they would accept witnesses until the end of the 30th day of Elul, and proclaim Rosh HaShanah on that day. Rashi adds that they would not do מלאכה all day because of this possibility.
פעם אחת נשתהו העדים לבא
ונתקלקלו הלויים בשיר
One time the עדים came very late, and the שיר של יום was mixed up, as the עדים already sang the שיר של חול, and when the עדים finally arrived, the Chachamim proclaimed the 30th of Elul as Yom Tov, which requires a יו"ט
התקינו שלא יהו מקבלים את העדים אלא עד המנחה
ואם באו עדים מן המנחה ולמעלה
נוהגין אותו היום קדש ולמחר קדש
Because of this incident, the Chachamim instituted that עדים would only be accepted up until Mincha time. The Chachamim also instituted that the 30th of Elul would be declared a Yom Tov, as it was possible that the עדים would in fact come early in that day. And even when the עדים came late, they would complete the day as Yom Tov, even though we now know that the next day is the first of the month.

3 אמר רבה
מתקנת רבן יוחנן בן זכאי ואילך
ביצה מותרת
From the time of Rabbi Yochanan Ben Zakai, the egg is permitted on the second day. Because the Mishnah taught;
משחרב בית המקדש
התקין רבן יוחנן בן זכאי
שיהו מקבלין עדות החדש כל היום
After the destruction of the Bais HaMikdash, since there was no longer an issue of שמא יתקלקלו בשיר, he went back to the original system of accepting עדים all day,

1 Two consecutive days of קדושה
אתמר
שני ימים טובים של ראש שנה
רב ושמואל דאמרי תרוייהו
נולדה בזה אסורה בזה
קדושה אחת Rosh Hashanah is
שהם ודאי חוק קבוע להיות כיום ארוך מדרבנן
שמתחילה לא מחמת ספק התחילו לעשות

2 בראשונה
היו מקבלין עדות החדש כל היום כולו
and proclaim ראש השנה on that day
סוף אחת
למנו הודים אבא ונתקלקלו לאום בלוי
במקונו
שלא יהו מקבלים את העדים אלא עד המנחה
ואם באו עדים מן המנחה ולמעלה
נוהגין אותו היום קדש ולמחר קדש
עדים would only be accepted up until Mincha time
The 30th of Elul would be a Yom Tov

3 אמר רבה
מתקנת רבן יוחנן בן זכאי ואילך
ביצה מותרת
משחרב בית המקדש
התקין רבן יוחנן בן זכאי
שיהו מקבלין עדות החדש כל היום
Since there was no longer an issue of
שמא יתקלקלו בשיר

4 and in Yerushalayim they would have only one day Rosh Hashanah. In the distant places they would keep two day מספק as in the other Yomim Tovim. Therefore, Rosh Hashanah has the same Halachah of בזה מותרת בזה נולדה בזה.

4

In Yerushalayim they would have one day

In the distant places they would keep two day מספק

Therefore, Rosh Hashanah has the same Halachah of נולדה בזה מותרת בזה

5 Abaya however questions this based on teachings of Rav and Shmuel, who said; נולדה בזה אסורה בזה? Rabbah clarifies; הא לן והא להו Rav and Shmuel are stating the Halacha for בני הגולה, the Jews of the Diaspora, for whom the original גזירה never changed, and they continued observing one יומא אריכתא, based on the original גזירה. Therefore, for them it remained אחת קדושה אחת. However, for בני ארץ ישראל, while two days of Rosh HaShana are still kept, it is not the same אחת קדושה אחת, but שתי קדושות, and therefore בזה נולדה בזה מותרת בזה.

5

Abaya questions this...

Rav and Shmuel said נולדה בזה אסורה בזה

Rabbah הא לן והא להו

נולדה בזה אסורה בזה

נולדה בזה מותרת בזה

בני הגולה יומא אריכתא

בני ארץ ישראל שתי קדושות

6 Rav Yosef gives yet another explanation, as follows: אף מתקנת רבן יוחנן בן זכאי ואילך ביצה אסורה The takana of Rav Yochanan did not change the status at all, because, הוא דבר שבמנין וכל דבר שבמנין צריך מנין אחר להתירו The original Takana to make Rosh HaShana one long day, was a Takana that was accepted by a group of Chachamim, and such a Takana needs a group greater in size and stature to revoke it.

6

Rav Yosef אף מתקנת רבן יוחנן בן זכאי ואילך ביצה אסורה

כיו דבר לבאנין

וא דבר לבאנין צריך מנין אחר לבתירו

7 אמר רב יוסף מנא אמינא לה
 Rav Yosef learns this from 3 sources:
 לך אמור להם שובו לכם לאהליכם 1)
 After Matan Torah, HaShem instructed Moshe Rabenu to tell Klal Yisrael that they were permitted to return to their wives. This command was necessary, as it came to rescind the command issued before Matan Torah
 היו נכונים לשלשת ימים אל תגשו אל אשה
 All Yidden must separate from their wives for 3 days.

7 אמר רב יוסף מנא אמינא אה...
1
 לך אמור להם
 שובו לכם לאהליכם
This command came to rescind the command issued before Matan Torah:
 היו נכונים לשלשת ימים
 אל תגשו אל אשה

8 במושך היובל המה יעלו בהר 2)
 After the Shechina left Har Sinai, HaShem told Klal Yisrael that going up the mountainside was now permissible again. This command was necessary, as it came to rescind the command of גם הצאן והבקר אל ירעו אל מול ההר ההוא
 HaShem had previously forbidden ascending Har Sinai while the Shechina was present.

8
2
 במושך היובל המה יעלו בהר
This command came to rescind the command of
 גם הצאן והבקר
 אל ירעו אל מול ההר ההוא

9 3) כרם רבעי, the fruits of the fourth year of growth, are קודש and must be brought to be eaten in Yerushalayim. These fruits may also be redeemed, and their value brought to Yerushalayim, to purchase other foods, that then retain the original Kedusha of Kerem Revaii. The Mishna had taught that the Chachamim instituted, that if one was within one day's journey to Yerushalayim, he should not redeem the fruit, but rather bring the actual produce to Yerushalayim, כדי לעטר שוקי ירושלים בפירות in order to beautify the streets of Yerushalayim with the new produce. At a certain point, Rabbi Yochanan Ben Zakai and his colleagues נמנו והתירוהו, got together and rescinded the original Takana, to permit bringing the redeemed value of the fruit, as Yerushalayim, no longer needed adornments. We see, though, that only because והתירוהו, נמנו והתירוהו, were they able to revoke the original גזירה.

9
3
 כרם רבעי
The Chachamim instituted,
 ירושלים if one was within one day's journey to ירושלים he should bring the actual produce to ירושלים
 כדי לעטר שוקי ירושלים בפירות
Rabbi Yochanan Ben Zakai and his colleagues
 נמנו והתירוהו

10 רב אלמן and רב אדא also held that מתקנת רבן יוחנן בן זכאי ואילך ביצה אסורה The Takana of Rav Yochanan did not change the status at all, but for a different reason: מ"ט?

10 רב אלמן and רב אדא also held... מתקנת רבן יוחנן בן זכאי ואילך ביצה אסורה ...but for a different reason:

11 מהרה יבנה בית המקדש B'ezras HaShem, the Bais HaMikdash will be rebuilt shortly ויאמרו אשתקד מי לא אכלנו ביצה ביום טוב שני השתא נמי ניכול ולא ידעי דאשתקד שתי קדושות הן והשתא קדושה אחת היא People will remember that the previous year eggs laid on the first day of Yom Tov were permitted on the second day of Yom Tov, and will not remember that the status of the two days of Rosh HaShana changed, now that we have קידוש החודש once again.

11 מהרה יבנה בית המקדש ויאמרו אשתקד מי לא אכלנו ביצה ביום טוב שני השתא נמי ניכול ולא ידעי דאשתקד שתי קדושות הן והשתא קדושה אחת היא We're not concerned someone might remember something different about accepting the ימים, because מסורה לב"ד ע"י קידוש החודש and בית דין would not make such a mistake

12 רבא אמר אף מתקנת רבן יוחנן בן זכאי ואילך ביצה אסורה Rava agrees with Rav Yosef as well, but for another reason: מי לא מודה רבן יוחנן בן זכאי שאם באו עדים מן המנחה ולמעלה שנוהגין אותו היום קדש ולמחר קדש Therefore, even after the Takana of Rav Yochanan Ben Zakai the two days of Rosh HaShana are Halachically considered one long day.

12 רבא אמר אף מתקנת רבן יוחנן בן זכאי ואילך ביצה אסורה מי לא מודה רבן יוחנן בן זכאי שאם באו עדים מן המנחה ולמעלה שנוהגין אותו היום קדש ולמחר קדש

13 Rava highlights this point by reiterating what we had learned on the previous Daf:

הלכתא כותיה דרב בהני תלת בין לקולא בין לחומרא

The Halacha follows Rav in these three items, with the third Halacha being

שני ימים טובים של ראש השנה, נולדה בזה אסורה בזה

An egg laid on the first day of Rosh HaShanah, is forbidden on the second day, as Rosh HaShana is יומא אריכתא.

13

*Rava highlights this point
by what we had learned:*

הלכתא כותיה דרב בהני תלת
בין לקולא בין לחומרא...

...שני ימים טובים של ראש השנה

נולדה בזה אסורה בזה